III БЎЛИМ. ҚОН-ҚАРИНДОШЛИК ВА БОЛАЛАРНИНГ НАСЛ-НАСАБИНИ БЕЛГИЛАІІІ

9-боб. Қариндошлик, қайин-бўйинчилик ва қуда-андачилик

57-модда. Қариндошлик

Бир умумий учинчи шахсдан (аждоддан) келиб чиққан шахслар қариндошлар ҳисобланади. Икки шахс ўртасидаги тўғри шажара бўйича қариндошликнинг яқинлиги қариндошлик даражаси, яъни туғилиш сони билан белгиланади.

Болалар ота-онасига нисбатан тўғри шажарадаги биринчи, невара бобосига, бувисига нисбатан — иккинчи, эвара катта бобосига, катта бувисига нисбатан — учинчи даражадаги қариндош ҳисобланади ва ҳоказо.

Ака-ука, опа-сингил, уларнинг болалари, отаонанинг ака-ука ва опа-сингиллари хамда уларнинг болалари, бобо ва бувиларнинг ака-ука хамда опасингиллари ва уларнинг болалари ва шунга ўхшашлар ён шажара бўйича қариндошлар хисобланади ва хоказо.

Тўғри шажара бўйича қариндошлар ён шажара бўйича қариндошларга нисбатан яқинрокдир.

Икки шахс ўртасида қариндошликнинг узоқяқинлигини аниқлашда, даражаларнинг сони ёки шу шахслардан бирининг ўзини хисобга қўшмай туриб, ундан келиб чиққан авлодлар сони хисобга олинади. Хисоб аждодлар томон тўғри шажара бўйича улар учун умумий бўлган шахсга (аждодга) қараб ва ундан эса, авлодлар томон — улардан бошқасига қараб олиб борилади.

Туғишган ака-ука ва опа-сингил қариндошликнинг иккинчи даражасида, тоға ва амаки, амма ва хола ўз жиянлари билан қариндошликнинг — учинчи, тоғавачча, амакивачча, аммавачча ва холаваччалар эса — тўртинчи даражасида турадилар.

58-модда. Ёт аралашмаган ва ёт аралашган қариндошлик

Ака-ука ва опа-сингиллар ёт аралашмаган ва ёт аралашган қариндош бўлиши мумкин. Ака-ука ва опа-сингиллар бир ота-онадан келиб чиққан бўлса, ёт аралашмаган, ота бир она бошқа ёки аксинча она бир ота бошқа бўлса, ёт аралашган қариндош ҳисобланади. Ёт аралашмаган қариндошликда ака-ука ва опа-сингиллар туғишган, ёт аралашган қариндошликда эса, ака-ука ва опа-сингиллар ўгай ҳисобланади.

Эр-хотиннинг илгариги никоҳларидан бўлган болалари ўзаро қариндош ҳисобланмайди.

59-модда. Қайин-буйинчилик ва қуда-андачилик

Эр (хотин) ва унинг яқин қариндошлари билан хотин (эр) қариндошларининг бир-бирига нисбатан

муносабатлари (қайин-бўйинчилик ва қуда-андачилик) ўзаро хуқуқ ва мажбуриятларни келтириб чиқармайди.